

Világnézetek harca.

Világszerte általános a panasz, hogy az emberek millióinak nincsenek meg az anyagi eszközei a létfontartás legelemibb szükségleteinek fedezésére sem. S ahogy az egyének anyagi gondokkal küzdenek, úgy sok állam is hasonló bajokban szenved, köztük sajnos Magyarország is. Mégis azt kell látnunk, hogy vannak meg egyes célok és törekvések a világon, amelyekre tudnak megszámolhatóan milliókat költeni. És itt első helyen áll a nagyszabású kommunista propaganda, amely Moszkvából kiindulva, hol nyíltan, hol titokban, de ugyyszólván a földkerekség minden országában igyekszik minél több hívet toborozni eszméinek.

Szinte mindennap látjuk egyes jeleit ennek a remboló munkának. A színhely a legváltozatosabb. Egyik nap valamelyik európai országban, másnap Amerikában, következő alkalommal Ázsiában tűnik fel és mindenütt revolver boma, tömegszítás és a pusztítás egyéb alakjaiban. S a pénzt honnan szerzik hozzá? Arról legtöbbször tudnának beszélni azok a szerencsétlenek, akiket a fetelepeken, a szibériai bányákban, a gyárakban dolgoztat ehberért a szovjet. Ma amikor az Ázsiában és Afrikában még megmaradt rabszolgaság elleni küzdelem a Népszövetségnek is egyik főprogram-pontja. mennyivel sürgetőbb feladat lenne az oroszországi rabszolgaság megszüntetésének elérése. Miába adnak más nevet ennek a munkának, az emberek százazreinek kényszermunkára való kirendelése, anélkül, hogy munká-

jukat megfizetnék, nem egyéb, mint a legsötétebb korból való rabszolgaság.

Az ilyen minden emberi humanitást megcsufoló eljárás azonban nemcsak a számalomra méltó orosz népből szedi az áldozatok ezreit, hanem kifejt káros hatásait más országokban is. A rabszolga munka által termelt gazdasági és ipari termékek a normális termelési költségeken aluli, ugynevezett démpingáron kerülnek külföldre és ezáltal másutt konkurenciát teremtve a megfelelő hazai termelésnek, a munkanélküliek számát szaporítják. Ez persze a szovjet törekvései malmára hajtja a vizet, hiszen a nélkülöz, elégedetlen tömegek között találunk leg hamarabb talált a bolsevizmus világpusztító eszméi.

Elképzelhető, hogy hatalmas összegekhez jut az orosz nép vért kizszipolyozó bolsevik rendszer. Ezt a pénzt fordítja azután mindenhol propaganda munkára. Ahol a rossz gazdasági viszonyok, vagy politikai viszályok következtében egyes társadalmi rétegek szembekerülnek egymással, mindjárt működésbe lépnek az agitátorok, hogy az ellentéteket kiéleítsék és azután ők kerüljenek felszínre. Leghálásabb volt a talai számukra természetesen a világháborút követően követő időben. A polgári társadalom felocsudása után már kénytelenek voltak lassan visszavonulni, de a gazdasági helyzet rosszabbodásával ismét igyekeznek fejleszteni aknamunkájukat.

Az utóbbi időben is ott láttuk őket mindenütt, ahol csak valamit várhattak. Ott voltak Spanyol-

országban, ott vannak Mandzsuriában, Indiában sőt egyes európai országokban is. A spanyol nép örvendatosan ellenállt az agitátorok bujtogatásának, Mandzsuriában és Indiában azonban még áll a harc. Az álarc gyakran változik, de alóla mindég ugyanaz az ördögi arc bujkál elő, Kinában és Indiában még a nacionalizmust is felhasználja, hogy annak vállain ő jusson előtérbe.

A legdemokratikusabbnak tartott Egyesült Államokban is felittették már a fejüket. Itt a kivándoroltak söpredékét gyűjtik maguk köré s azokkal rendeztetik a tüntetéseket az Amerikába érkező nacionalista politikuskok ellen. Szinte minden elvetett bomba mögött egy kommunista lappang, aki persze, szokásos recept szerint gyakran antifasztának, gyakran szélső radikálisnak, vagy más párt-

hoz tartozónak akarja feltüntetni magát.

Már régen felismerte a szovjet a rádió nagy jelentőségét is a propaganda fokozására. Nemcsak azt teszi meg, hogy az orosz leadóállomásokról mindenféle nyelven tart előadásokat, hanem igyekszik zavart kelteni az európai adóknál is. Elénken emlékezünk arra, amikor a pápa beszédét zavarták meg és legujabban a német birodalom közbecsülésben élő elnökének Hindenburgnak szózatát is. A szovjet nem válogat, neki minden eszköz jó. Harcot indított a világ ellen, de a harcot álljuk és lankadunk nem szabad. A kommunizmus elleni küzdelem kötelessége a polgárságnak, épügy, mint a józanul gondolkodó munkásságnak is és minden jel arra mutat, hogy mindkét réteg meg is teszi kötelességét.

A TESz feladata a mai súlyos időkben.

Képviselőnk indítványai a TESz központi választmányi ülésen.

A mai nehéz gazdasági helyzet s szinte vájjudás számbamenő állapot legnagyobb társadalmi alakulatunkat, a TESzt is arra készítette, hogy m. hó 23-án a társadalom országos kiválságainak bevonásával megvitassa a következő utakat.

Ezen értekezleten képviselőnk Dr. Szatnyavszky Sándor ny. államtitkár hatalmas és értékes felszólalása nagy fel-tűnést keltett s azért azt alábbiakban közöljük:

A TESz feladata a mai súlyos időkben.

A TESz elnöksége, azt hiszem, azért hívta össze a központi választmányt, ezt az értekezletet, — mondotta — hogy akik itt jelen vannak, szóljanak hozzá a mai válságos, súlyos, nehéz gazdasági bajokhoz és a maguk gondolataival, terveivel szívesen ezáltal is a magyar gazda-

sági élet segítségére. Hallottunk értékes, az élet ismeretein alapuló, minden tekintetben helytálló gondolatokat, érveléseket, amelyeket teljes egészükben magamévá teszek és aláírok. Engedjék meg, hogy én ne a gazdasági élet bajainak különböző és vitatható orvosszereiről beszéljek most elsősorban, hanem arról, hogy miben látom én ezekben a válságos nehéz időkben a TESz feladatát. (Halljuk! Halljuk!) És erre vonatkozólag leszek bátor javaslatot is tenni.

A TESz a forradalmi idők után alakult és a különböző társadalmi egyesületeket foglalja magában. A háborút és a forradalmakat követő időben a magyar társadalom tudatára ébredt annak, hogy az 1918-as őszi események nagy részben azért következtek be, mert a magyar társadalom nem volt megszervezve és a

„A MUNKA” TÁRCAJA

VERSEK.

Irtó: Visnovszky Rezső.
All az óra.

Százados hársak közt állt a templom
Szülőföldemen közel a Vághoz;
A templom órája oda vágta
Mély hangját a kurszalón falához.

Ez az óra őrizte az időt,
Figyelte a titkos éjszakákat,
Kongott jó anyám haldoklására
És ütött, ha rám vágott a bánat.

Ütött a szerelmes találkára,
Tompán vert mikor valaki meghalt,
Esküvőre ünnepi hangon szólt,
S ma nem hallja senki az óra-dalt.

Ma áll az óra és nincsen hangja.
A kurszalónban rut banda recseg,
Saxofon röhög az éjszakába,
S a xilofon üveghangon fecseg.

Rablók tanyáján megállt az óra,
Nincs vége-hossza a tivornyának
És nem hagyják sírjában nyugodni
Az én édes, jó, szegény anyámat.

Megállt a toronyórá! Nincs idő,
Nincs nappal, nincs éjszaka, nincs semmi!
Ki indítja el hát azt az órát?
Testvér! Oda kellene már menni!

Uj turáni ének.

Ó, folytonfolyásu borzalmas élel!
Ki látott még ily járomunta népet?
Mi soha meg nem haltunk s még sem élünk,
S amiért mi nem élünk, élnek mások,

A harcban nem katonák, vér-sommások,
Magyart arató rangy cselédek csupán,
Kik Párisba járnak becsület után.

Mi ónsúlyu köntösbe járunk árván
És szerénységben jobb időkre várván,
Fenjük a kaszát Északnak, Keletnek, Délnek
Gyülekezőkor majd a rejtett erők,
A hét ősi szent törzsből lett vakmerők
Villogó bárdal utat törni mennek
S nem lesz megállása e regimentnek.

Hol lesztek akkor vér-sommás cselédek
És hol lesznek a párisi pecsétek,
Melyeket árulás nyomott papírra?
Ó, folytonfolyásu vergődő élel!
Borzasztó lesz az új turáni ének!
Holló, varju a dögért halát károg,
Ehetnek, Kárpátokban sok az árok!

Hét törzs népe törvényt ül majd
Minden egyes határkőnél
S új bort iszik fakupából
Vagy a csiki köurnából
Régi-régi vendéglősnél.
Hangász-osztal fujja, fujja,
Száll a magyar zengő nóta,
Mely néma volt, mely halott volt
Ezerkilencszázhusz óta.

Cipruslomb.

— Szüleim sírjára. —

Itt állok tétlenül és elborultan,
Sirotokra meg ott borul a márvány;
Porladó, drága szivektől indul
És szivemben ér véget a szívárvány.
Szívótól-szívbe torkol ez a légi hid,
Nap nélkül szülte a bánat felhője.
Itt állok a vérfolyó pereménél
S rám mered egy ezredév tometője.
Enyém ma is a ti sirotok zöldje.
Bár csak haltyuk fogatán érek oda,

De forró könnyemtől mégis fölreszket
A siron szendergő örököződ moha.
Ha majd egyszer lábaink marsot rengnek
S a szél régi vén zászlók selymébe kap,
Szívárvány-hidunk iva összeszűkül,
Mert megindult Kárpátok felé a had.

Szívom boldogan a szivetekhez ér
S a sirom szendergő örököződ mohan,
Mely tiétek volt, csak csorogjon a vér.
Véreteket így adom majd vissza én,
Hogy új virág foganjon a hanton.
Megnyitom a harag ezer zsílipjét
S míg sirotonkon dalt verek a lanton.

Tombol az új magyar kikelet
És gyászfüst száll feléd, te „drága,”
Kincsés Kárpátok alján sírtfosztó,
Reszkető, bűnös, arany Prágá!

A nagy hallgatás.

Gomolygó felhők nehéz fűrtjeit
Vad északi szél tépi szerteszét;
Üzen a zengő fekete égből
S én látom a felhők fantomtestét.

Felém usznak e bus felhő-gályák,
Fekete-kéken Északról jönnek
S gomolygó utjukon hullnak... hullnak,
Mint drága ezüst cseppek, a könnyek.

Ó, drága könnyek, testvéri könnyek!
Mint üzentek az ezüst esőben?
Hangtalanul szítál az eső s nincs
Üzenni való a Vágvölgyében.

Nem szól a vihar, nem szól a madár,
Nem beszél a tűzben égő napfény,
Hallgatnak a pelyhedző nyírfák is,
Hallgat az ember s nem szól a remény.

A tó megolvadt üvegén látom,
Hogy nincs fényüzenetje a Napnak

És zsendülő füvekben hallgatnak
Az aranypotrohu vig darazsak.

A cserjék rozsdaröthben tüzelnek,
Gyémántvizben fürdik a vén patak,
Ragyognak az ég aranycsengői,
De nincs szavuk... itt már minden hallgat.

Hallgatnám e rémes csendnek szavát,
De nincs hangja, itt a csend sem dalol;
Ó, drága könnyek, testvéri könnyek,
Megölték a szív szavát valahol.

Hogyha egyszer egyedül leszek.

Hogyha egyszer egyedül leszek,
Akkor majd egy könyvet veszek.
Lilabetüs szomorú könyvet,
Lapjelzője csupa könny lett,

Mert aki olvasta csak sirt, sirt...
Szomorubb könyvet senki sem irt.
Ezzel a könyvvel messze megyek,
Messze, hol ködrűhás hegyek
Bokraiban száz madár zokog
S hová az ember nem szokott
Lugast építeni magának.

Engem oda visz a bánat
Amikor sorsom már betellett.
A könyv és én egymás mellett
Elférünk mint régi barátok...
Százaz boróka zsarátnok
Melengeti majd fáradt testem,
Mert a csend vermébe eszem,
Hol végzetes, babonás a lég...
E veremben fekszem már rég
És hogy hol vagyok ki sem tudja,
Magányomnak nincsen utja.
Itt sirom el a végső könnyet,
Aztán bezárom a könyvet,
Áldásra emelem a kezemet
S örökre eltemetkezem.

magyar nemzeti társadalom tanácsalánul állott szemben a bekövetkezett eseményekkel. Megalkották tehát a különböző társadalmi egyesületeket, amelyek a Teszben, mint országos központi szervben tömörültek a célból, hogy megegyezően olyan zilált állapotban ne találják a magyar társadalmat az esetleg elkövetkező események, mint amilyen zilált állapotban, tanácsalánul, fejesztetten érte a magyar társadalmat és középosztályt az 1918-ik esztendő, mert akkor nincs számukra mentés.

A TESZ-nek egyesületein keresztül meg kell szervezni és élő szervezetté kell alakítani a magyar társadalmat,

hogy a már meglévő és még fokozódó, tehát még inkább az elkövetkező súlyos időkben a nemzeti társadalom felkészülve álljon minden olyan esetleges kísérlettel és támadással szemben, amely fel kívánja forogni. Ha egyrészt a társadalomnak élő szervezetté való tömörítése, másrészt pedig az élő szervezetnek a meglévő bajokkal szemben való felfogásának a kifejezésrejuttatása céljából hivatott össze ez a választmányi ülés, akkor azt hiszem, a legfőbb feladat az országszerte meglévő különböző szervezeteknek a tájékoztatása. Felülről kell ezeket a szervezeteket tájékoztatni egyrészt, másrészt nekik is meg kell szólni és a maguk véleményét nem szabad véka alá rejtienők, hanem el kell juttatniuk felfelé, meg kell mondani, hogy mit tehetnek ők és hogyan és miként lehet a bajaikon segíteni. S ha ez a két, véleményem szerint szükséges megmozdulása a magyar társadalmi egyesületeknek bekövetkezett, akkor következnek el a társadalmi egyesületek bölcs vezetősége részéről az a feladat, hogy a sarkára álljon, az élére álljon az öntudatos nemzeti társadalomnak és irányít szabjon olyan tekintetben, hogy elmondja, mit tart a legsürgősebb teendőnek, milyen intézkedések foganatosítását látja szükségesnek a nemzet egyetemes érdeke szempontjából, a háttérbe szorítva azokat az önző érdekeket, amelyek sajnos ma, a közérdek leple alatt burkoltan szerepelnek, mint nemzeti érdekek.

— A magyar társadalomnak két kategóriája van, tisztelet azoknak a kivételeknek: amelyek nem tartoznak egyik kategóriához sem. Az egyik kategóriába tartoznak azok, akik lépten-nyomon ösztetvéseznek önző érdekeiket a közérdekkel. A magánérdekeket kinevezik közérdeknek és úgy tüntetik fel a dolgot, hogy működésükben mindenki a nemzet egyetemes érdekében kifejtett közérdeket látja. Hogy ilyen kísérleteket tesznek emberek, azt természetesen megértem, mert hiszen önző és anyagi ember mindig volt és mindig lesz. Még inkább áll ez a tétel a mai időkben. Azonban azt már kevésbé értem meg, hogy a magyar társadalom egy tekintélyes része jöhízeműen el is hiszi, hogy mindaz az önző anyagi érdek, amely a közérdek leple alatt burkolódik, hogy mindaz közérdekű. És érdekes, hogy mindenkit, aki hozzá mer nyulni azokhoz, akik az önző anyagi érdekeiket közérdeknek minősítik, vagy felvilágosító szóhoz mer fordulni, ezzel a kategóriával szemben azonnal magtámadják, felhördülnek, összehorkannak, hogy az illető hogy merészel a közérdek szent ügye ellen véteni és látszólagos szolgálatának örve alatt keresnek a maguk számára s valóságos hangvászorgalommal gyűjtögetnek. (Derűtség.)

Rá kívánok mutatni arra, hogy a Tesz megmozdulására igen is szükség van. (Ugy van! Ugy van!) Én a fegyelmezett magatartást, a fegyelmezett komoly és tiszteletet parancsoló hangot mindig olyannak tartottam, amelyet komoly és intelligens embernek követnie kell. Ma is ezt a hangot tartom követendőnek, de semmi esetre sem tévesztendő ez össze azzal, hogy a Tesz mindig alázatos meghajlással merjen csak szerény véleményt nyilvánítani ahelyett, hogy mint a társadalom ereje, követni is merne. S hogy a magyar társadalom a maga jogos és vitathatatlan érdekeinek védelmében úgy lépessenek fel, hogy ennek a fellépésnek sulya és amellet mindenkit figyelmeztető és gondolkodóba ejtő ereje legyen, ami szükséges ahhoz, hogy a társadalom felvilágosíttassék, mert ma tulajdonképpen az ő és mindnyájunk bőrére megy a játék. Mert eddig már sok komoly és tiszteletreméltó köz és önző magánérdek kiforgatta a köpenyéből.

A multkorai megbeszélésünk alkalomával bátor voltam már rámutatni arra, hogy itt Magyarországon alig van iparvállalat, a drogeriától a cipőüzletig alig talál az ember üzletet, amelynek a tulajdonosa magánember volna, mert az egész magyar ipar és kereskedelem a nagytőke kezében van.

Amit Oroszországban elvégzett a bolsevizmus rendszere, kiforgatva a magánvolsokat tulajdonukból, itt nálunk a magántulajdon szentségére való hivatkozással elvégzették ezt a folyamatot más hatalmak

és most félok, hogy akkor, amikor megrendül a magyar középosztály lába alatt az eddiginél is nagyobb mértékben a talaj, félok, hogy ez a tendencia tovább folytatódik. Különösen félok, hogy a mai szomorú és minden tekintetben kritikus, válságos mezőgazdasági termelési időszakban, amikor a föld értéke a nullára redukálódott, amikor a tavalyihoz viszonyítva 50 százalékos áresést tapasztalunk úgy a föld értékében, mint az instrukcióban, félok, hogy a föld is ugyanarra a sorsra jut, mint az üzletek és iparvállalatok és rövidesen az ipar és kereskedelem után ezek az elemek a földet is magukénak fogják mondani.

Három indítvány.

Indítványt vagyok bátor tenni elsősorban arra, hogy a Tesz a központból irányítson olyan megmozdulást, amelyik a kötelekbe tartozó egyesületeket megszólaltatja, hogy nyilvánítsanak véleményét a mai helyzetet illetőleg és a maga rajonjából szerzett tapasztalatait kioldja minden egyesület ide. Másrészt adjon a Tesz állandó irányítást lefelé az egyesületeknek, hogy törekedjenek a magyar társadalomnak nemzeti alapon álló elemeit tömöríteni, legyenek állandóan készenlétben, engarde-ban, hogy ha talpraállásra van szükség, akkor ne foszlott kéve formájában találja őket a magyar nemzet. — A harmadik indítványom nagyon nehéz kérdés és sok mindenkit érint. Itt állunk a magyar nemzeti társadalom és azt kérdelem, van-e olyan sajátunk, amely mindenkor és minden tekintetben a rendelkezésre áll. Sajnos még a keresztény sajtóvállalatok sem látszanak mindenkor és mindig függetleneknek és hivatalos tényezők minden jószándékuk mellett hangfogót tesznek a sajtó hurjaira. Ugy érzem tehát, hogy egy új sajtóorgánus megteremtéséről kellene gondoskodni. Tisztában vagyok azzal, hogy a mai idők épenséggel nem alkalmasak erre, mert a sajtóhoz pénz kell.

Azonban állítom, hogy pénz nélkül is lehet sajtót teremteni, ha az egész magyar társadalom egységesen helyt áll amellet a sajtó mellett, amely életre hivatnék és kötelességének tartaná azt támogatni.

Ugy semmiesetre sem lehet a magunk sajtóját megteremteni, ha a magunkéért csak szóval lelkesedünk, de viszont mindig más sajtóorgánusot olvasunk. Ebben az irányban is úgy érzem, a Tesznek kellene a szükséges lépéseket megtenni és puhatolni a helyzetet, van-e még annyi életerő ebben a társadalomban, hogy ezt a sajtót életre hívja és életben is tartsa, mert enélkül a sajtó nélkül a mi felvilágosító munkánk alig járhat eredménnyel. Erre a sajtóra, mint az első teendő lépésre mutatok rá és a legmélyebb tisztelettel kérem, hogy ebben a kérdésben a kezdeményező lépéseket megtenni sziveskedjenek. Én azt hiszem, olyan időket élünk, amikor a magyar emberek egymásrautaltságának szükségessége kétségtelen. Mert ha mindig együtt vagyunk, akkor sem tudunk elegendő ellenálló erőt kifejteni azokkal az eseményekkel szemben, amelyek elkövetkezhetnek, legyünk tehát együtt, legyünk mindig együtt ne engedjük sorainkat megbontani azoktól, akik arra igyekeznek és nem is tudják ezeket a sorokat megbontani senki, ha látják, hogy ezek a sorok csatasorok is lehetnek. (Leikes éljen és taps.)

Finom jó zamat a sonka lelke. Jó és zamatos sonkákat pedig csak a 3 sonka védjeggyű Magyar Sonkapáccal készíthetünk, melynek ára nagy doboz 2 Kettő pengő, kis próba adag 70 fillér. Kapatható mindenütt! Ha valahol nem tudnánk beszerezni, úgy forduljon a Főraktárhoz „Baross-Élvezetár” Győr Baross-ut 7 sz. Tel. 867.

Hírek és különféle

Varjassy Béla kormányfőtanácsos. A hivatalos lap december 31-iki száma beavatottuk előtt már néhány napja tudott öröm hírt hozott nyilvánosságra. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére Varjassy Bélát a Salgótarjáni Köszénbánya R. T. gépészeti felügyelőjét és a „Hungária” Salgótarjáni Köszénbánya R. T. műszaki igazgatóját az alföld villamosítása körül elért nagyszerű eredményeiért m. kir. kormánytanácsossá nevezte ki. A Budapesti Közlönyben 297/931 szám alatt közzétett kitüntetés széles körökben keltett örömet, mert hiszen Varjassy Béla munkája, ha nem is a fórumon folyt le, szívós következetességgel és messzi célkitűzésekkel csak elismerést, dicsőséget és új anyagi lehetőségeket hozott két vállalat és Salgótarján részére. A vízvázlati centrálé legkitűnőbb megépítése és vezetése mellett is értéktelen lett volna, ha annak életképessége vármegyéről vármegyére haladva, fokozatos vezetéknuyításokkal, új villamos piacok meghódításával nem biztosított volna. Hogy pedig ez a vezeték ma már az alföld legnagyobb területét beerte és szállítja Salgótarján világosságát, melegét, ipari hajtóerejét a legnagyobb területek szívébe, nem utolsó sorban Varjassy Béla kormánytanácsos érdeme. A kormányzó, a legmagasabb helyismerte el ezt s elismeri Salgótarján is! Külön kedves érdekessége az esetnek, hogy a kitüntetést Karácsony estéjén tudta meg az új tanácsos, akinek elsőnek Chorin Ferenc felsőházi tag és Söpkéz Sándor egyetemi tanár gratuláltak táviratilag, hogy megnyissák városunk és vidéke jókívánságtömegét.

Ma este az Ipartestületben pontosan 8 órakor kezdődik a Vívó-hangverseny!

Irodalom fillérekért az uccán. Félesztendővel ezelőtt újszerű vállalkozás indult, mely 10 fillérért ad minden csütörtökön egy-egy magyar regényt, minden dohánytőzsdében, újságos bódében és újságárusoknál. A lapot megindulásától fogva állandóan figyelemmel kísérjük, mert nagyon is érdekelt minket, hogy e merésznek mondható vállalkozást megértéssel fogadják-e a közönség, hogy a kiadónak módjában lesz-e a lapot fenntartani? Igen! Az olvasóközönség a NYIL-at szeretetbe fogadta, mert az olvasó táborra egyre emelkedő példányszámban vásárolta meg az eddig 28 héten át megjelent 28 magyar regényt. Mi a NYIL célja? Átmenteni a mai súlyos gazdasági viszonyok mellett a magyar közönség olvasási kedvét egyrészt, másrészt pedig munkát, megélhetést és talán, ami még ennél is fontosabb nyilvánosságot biztosítani a magyar írónak, de a NYIL egy további igen helyes célkitűzése: helyet adni a fiataloknak, az eddig még „fel nem fedezetteknek”, kiket súlyát erkölcsi súlyával fogadtat el az olvasóival. Erdős Renée, Lakatos László, Pásztor Árpád, Surányi Miklós stb. regényei mellett, eddig hozta a NYIL Pintér Ferenc, Lukács István, Nógrádi Béla, Csöndes Géza, Újvári Sándor stb. műveit, kiket mint regényírókat a magyar olvasóközönség a NYIL által ismert meg. A NYIL nemcsak a magyar írókat pártfogolja, hanem a magyar rajzolóművészeket is azáltal, hogy regényeit illusztrálja jelenteti meg. Az illusztrátorok sorában helyet foglalnak a magyar grafikai művészek nagyjai és friss tehetségei. Karácsonykor félesztendő fennállítását ünepte a NYIL és ezért karácsonyi számában két teljes regényt közölt: Surányi Miklós legújabb, eddig még sehol meg nem jelent társadalmi regényét a „Szakadék”-ot és Mikszáth Kálmán „Tavaszi rügyek” című bájos regényét, melyet ép oly élvezettel fogad a NYIL rendes olvasótábor, mint fiatal családtagjaik. Mi a magunk részéről örömmel üdvözljük e vállalkozást és kívánjuk, hogy a magyar olvasóközönség a NYIL-at, illetve rajta keresztül a magyar irodalmat minél nagyobb szeretettel fogadja, hogy ezáltal ideiglenesen pótolhatók legyenek azok a nagy hiányok, melyeket a mai nehéz gazdasági viszonyok a könyvkiadás és a könyvvásárlás normális menetébe okoztak.

Ma este az Ipartestületben pontosan 8 órakor kezdődik a Vívó-hangverseny!

Ingyen ebéd akció. A Szent Erzsébet Kath. Nőegylet elnöksége ezen az uton mond hálás köszönetet szegényei nevében azoknak a nemeslelkű adakozóknak, akik átérzik, mit jelent az: cél nélkül, munka nélkül, reménység nélkül, kihűlt tűzhelyek mellett, elnyűtt, elkopott ruhában járni, róni a mai nehéz életnek keserves, rögös utjait. — A megértő jóságos asszonyszívek összefogtak a segítés, az adás módozataiban és ha valaki a Menház konyháján készülő tartalmas, tápláló, jóízű leveseket, és a kedvesen és serényen dolgozó asszonykezeket látja, könnyes megáldottság nélkül nem tudja szemlélni. — Aranybetűkkel, elmulthatatlan pergamenpapírokon a jó Isten fel fogja jegyezni azt a sok kedves asszony és leánynevet, akik csendben dolgoznak ott a jótékonyág nevében, — és fogja jegyezni azoknak a nevet is, akik jószágukkal sietnek megkönynyíteni a 220. szegény ebédeltetésének gondokat igénylő munkáját. Hálás szívvel iktatjuk ide első sorban Dr. Förster Kálmán polgármester nevet, aki minden rendelkezésére álló eszközzel, és megértő, jóságos szívének egész meglevél fordul városa elesettjei, szerencsétlenei felé, és támogatja az ebédakciót. Köszönettel nyugtázzuk a következő adományokat: Légrády Béla Karancsberény 1. szarvas-tenér, Márkus Lajos tisztelendő 50 kgr. kenyér. Farkas Péter heli 1/2 kgr. paprika, Klein L. Márkus 10 kgr. só, Aruforgalmi 5 kgr. lencse, Ker. Ip. Fogy. Szöv. 10 kgr. liszt, Bodnár Mátyás 10 kgr. liszt, Krausz Jenő 5 kgr. lencse, Klein Károly 3 kgr. liszt, Osztrovics Ödönne 1 napi teljes koszt az összes szegényeknek, Végh Kálmánné 15 kgr. bab, 1 zsák burgonya. Dr. Kiss Lajosné 5 kgr. liszt, 2 kgr. só, 1 kgr. bab. Takács Gyula 10 kgr. liszt, 3 kgr. lencse, Zelenka Ottó 1 nyul, Niederland Gyulané 5 kgr. liszt, 1 kgr. bab. Grün Mór 5 kgr. bab, Korn István 5 kgr. bab, Bona István 250 P. adománya. A beszerzés nehéz munkáját lelkesen, szeretettel és fáradhatatlan gondossággal végzi Partényi Béla, a Nőegylet agilis titkára. — Csak még egy kis kitartás, — munka, felelősség, erők koncentrációja, és Isten segítségével kiálljuk ezt a válságos és keserves telet is!

Egyesületi és kiállítási hírek.

Mult heti számunkban megemlékeztünk arról a mozgalmról, amelyet szentesi Makó Károly — az országoshírű — postagalambtenyésztő indított útjának. Ezzel kapcsolatban újabb hírekről számolhatunk be. A „Columbia” Postagalamb Sport Egyesület Elnöksége örömmel vette tudomásul a salgótarjáni szervezkedést és megalakulást s a megválasztott vezetőt sz. Makó Károlyt meleg hangú levélben üdvözölte. Ugyancsak itt említjük meg azt is, hogy a „Columbia” 50 éves jubileuma alkalmából jubileumi kiállítást rendez Budapest — 1932. január 16-17-én — a a Debreceni szálloda nagytermében, amelyen Salgótarján megyei város is képviselve lesz sz. M. K. és Gaál József C. P. S. E. tagok legszebb galambjaival. A B. O. E. által december hónapban megtartott, Nemzetközi Kiállításon szereplő sz. Makó Károly erdélyi bukói, mivel nem zárt lábgyűrűvel voltak el látva, csak II. díjat kaptak; de ez értékéből semmit sem von le, mert erdélyi bukókra csak ezt az egy díjat adták ki. Ugyancsak ezen kiállításon sz. M. K. kiállított kék postáival szép díjakat nyert. Lapzártáig részletes eredményt a díjazásokról még nem kaptunk. Helyszűke miatt még csak annyit említünk meg röviden, hogy a „Jubileumi kiállítás”-on nagyon szép és érdekes nyitások tekinthetők meg s a kiállított anyag legszebb példányai szép díjazásokkal lesznek megjutalmazva az elért eredményekért.

Ügyvéd, szónok, színész, utazó és mindenki, kinek hivatása sok beszéddel jár, jól teszi, ha állandóan zsebében hord egy doboz valódi Réthy-féle Pemetű-cukorkát. Páratlan hatásáról hamarosan meg fog győződni.

A város karácsonyi nyomorenyhitő akciója az 1931. évben.

A karácsonyi ünnepség, december 19-én délután ismét a polgári iskola tornatermében folyt le a hagyományos, valóságos keretek között. Az ünnepi beszédet Szabó Dezső ref. lelkész tartotta és meleg közvetlenséggel keltette fel az istenfélő szeretet és jótékonyág iránti hálát, mert amint mondá: a város vezetésének és a társadalmában helyet foglaló hölgyeknek szíve és lelke szüntelenül azon fáradozik, hogy a szegényeknek és elesetteknek miként lehet segélyre s nekik meleg ruhát, élelmet és tüzelőszert s minden lehető támogatást megszerezzen.

Meglepően szép és gyönyörködtető volt a III. körzeti állami iskola növendékei által előadott angyali jelenet és előkép, melyet Sztankovics János igazgató rendezett meg kifogástalan szakavatottsággal.

A hatalmas termet zsúfolásig megtöltött szegény sereg meglehetősen gyönyörködött úgy az áhitatos és gyönyörködtető előadásban, mint különösen a kiosztásra váró szeretetadományok óriási tömegében, melyeknek sulya alatt szinte roskadoztak a termet körülvevő raktározó asztalok.

A csillogó és ékes karácsonyfát Sztankovics Jánosné és Dörner Gézá né diszitették s amikor a fénylő lámpácskák kigyulladtak: az istenfélő karácsonyi szeretet ihlete szállotta meg az ünneplő tömeget.

Kiosztás alá került 240 pár gyermekcipő, 200 pár harisnya, 277 méter szövött árú, 50 rend fiúöltöny. 285 csomag karácsonyi édesség, 42 kg. szalonna, 200 kg. firom liszt, 42,5 kg. cukor, 22,2 kg. griz, továbbá a Nagy József és neje által évről-évre hagyományosan ajándékozott két kosár karácsonyi friss diós és mákos kalács.

De ezzel párhuzamosan karácsonyi megajándékozásban részesült 100 felnőtt munkás férfi is akiknek 100 pár kintűnő minőségű munkásbakancs osztott ki.

Ehhez a rendkívül bő segítő akcióhoz a vármegye főispánja által küldött 50 pár gyermekcipő, 50 rend fiúruha és 100 pár bakancson kívül hozzá járult még a vármegye alispánja 400 pengő készpénz adománnyal, a Salgótarjáni Községbánya Rt. tisztviselői tanítói és altisztikara 525 P. 25 fillérrel és Szilárdy István 100 pengővel, miglen a többi szükségletet a város pénztára viselte.

A hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvaiknak 3000 pengőt juttatott a város. Légrády Béla karancsberényi földbirtokos városunk szegényeinek állandó támogatója az előző évekhez hasonlóan 150 m. tűzifát ajánlott fel, melynek nagy része már kiosztásra került; fuvarhiány miatt azonban még nem szállított le teljesen. — Veres Zoltánné 20 m. tűzifát adományozott a szegényeknek. — Karancsberényből továbbá Veres Zoltánné birtokáról a fák beszállításához fuvart ajánlottak fel: a bányaigazgatóság 20, az acélgyár 10, Szilárdy István, Nagy József, Podhorecz Máttyás, Liki István, Bacska István, Bordács Dániel, Gescheit József, Lipták János, Steiner Izó, Balgóczi András, Borvan Pál 1—1, Holub József 2 fuvart. — Az állomásparancsnokság, a város már eddig is több fuvart engedélyezett s az idő jobbra fordulásával további fuvarozást teljesít.

Tudomásunk van arról is, hogy vi-selt ruhák, cipők, továbbá élelmiszer, vagy étkeztetéssel sok névtelen nemes lelkű adakozó segít a nélkülözőknek.

Ebben a nagyszabású városi munkában a hatóságok mellett mindenütt ott találjuk a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége salgótarjáni osztálya nemes magyar asszonyait. Amellett, hogy salgótarjáni magyar asszonyok álltak őrt az általuk fenntartott ingyenes népkonyha tüzehelye mellett, hogy a fenyegető éhséget leküzdjék, másfelől serényen mozogtak a gyenge asszony kezek a készült a sok-sok melegítő alsó ruha, hogy a tél metsző hidege ellen is megvédje a szegény kis emberpalántákat. A város által adományozott anyagból a Mansz kiszabott és segédkezett 118 drb. leány és fiú teli kabát megvarrásánál s a szegények

karácsonyi felruházási akciójára városi és saját pénzen vett anyagból a következő ruhaneműeket varrta:

Légrády Angelica 27 fiú ing, Kovács Aladárné 9 leány ing, Tamaskovits Jolán 7 leány ing, Sándor Józsefné 7 gyermekkabát, Juhász Mariska, Szabó Dezsőné, dr. Kovács Józsefné, özv. Sajnán Rezsőné, Szabó Sándorné, 6—6 leány bugyi, Spiszka Mihályné 6 leány ing, Gazdy Gizella 6 leány nadrág, Donászy Anikó 6 gyermekkabátka, Nagy Béláné, Dörner Gézáné 6—6 fiú nadrág, Kanda Nándorné 6 leány bugyi, Kurucz Lajosné 6 leány ing, Dr. Brunovszky Lorándné, Jesse Gyuláné 6—6 fiú ing, Miklós Józsefné 6 fiú nadrág, Döményi Mihályné 6 fiú ing, Vicián Ivánné 6 leány bugyi, Folkusházy Zoltánné, Gajnok Gyuláné 6—6 fiú nadrág, Dr. Förster Kálmánné 6 leány ing és 6 leány nadrág, Holczer Hugóné 6 leány nadrág, Dr. Holics Endréné 6 fiú nadrág, Farkas Emilia 6 leány nadrág, Mikula Aladárné 6 fiú ing, Szenes Arnoldné, Simon Alajosné 6—6 leány ing, dr. Csengődy Lajosné 6 fiú nadrág, Okolicsányi Elemérné 6 leány ing, Pásztor Istvánné 6 leány ing, Sörös Ernőné 6 gyermek bugyi, Szilberleitner Emilné 6 fiú nadrág, Tóbi Pálné 6 gyermek bugyi, Tallián Józsefné 6 leány ing, Molnár Imréné 6 babakabát, Telek Józsefné 6 fiú ing, Niederland Gyuláné, Moticska Nándorné 6—6 gyermek bugyi, Borsovics Gyuláné 6 fiú ing, Zolnay Ferenczné 6 gyermekkabátka, N. N. 5 fiú ing és 4 drb. leányruha, Dr. Brunovszky Lorándné 5 fiú ing tavalyról, Molnár Lászlóné 5 leány bugyi, Lovrics Béláné 5 leány ruha, Fekete Józsefné Sebai 4 leány ruha, Nékám Lici, Braun Jánosné faszor 3—3 leány ruha, Miklós Józsefné 3 fiú ing, Balogh Margit, Kovács Józsefné, Sztankovics Jánosné, Nagy Jánosné 3—3 leányruha, Révay Sándorné 2 fiú ing.

Összesen tehát elkészült: 78 drb. fiú ing, 64 drb. leány ing, 48 drb. fiú nadrág, 47 drb. leány bugyi, 27 drb. leány ruha, 25 drb. gyermekkabátka, 24 drb. leány nadrág, 24 drb. gyermek bugyi.

Önkéntes adományokkal hozzájárultak: Horváth Lajosné 1 leány ruha, 1 leány blúz, 1 leány combiné, 2 alsószo-nya, 6 pár uj harisnya, 2 sapka, 1 gyermek kötény. Dr. Kovács Józsefné 2 pár férfi zokni, 1 női ruha, 1 blúz, 1 gyermek ruha. Ürmössy Jenőné 2 női hálókötös, 3 selyem blúz, 1 doboz játékszer, 1 férfi nadrág, 1 női kötött ruha, 6 fehér alsószo-nya. Zsebe Antalné 1 leánykabát, 1 pár gyermek cipő, 1 leányka ruha. Cservenszky Jánosné 4 férfi ing, 4 alsónadrág. Légrády Angelika 1 cipő, 18 gyermek bugyi saját anyagból megv. Donászy Viktorné 2 új leányka ruha. Bender Gyöngyi 3 és fél m. flanel. Révay Sándorné 1 kisoru. Niederland Gyuláné 1 pár női cipő.

A varrási akció Galgó Józsefné vezetése mellett folyt le. A kétszobesé-ek, lemondások és küzdelmek magyar éjszakaijában így hajol le a magyar asszonyok szíve a gondozásra, gyámolításra szoruló- lókhoz, hogy az elcsüggedtek szívében is ébren tartsa a reményt a szebb, jobb magyar jövőben.

A szeretetadományoknak legjelentősebb tétele volt az a 118 darab teli kabát, amelyek melegek gyűjtését a Mansz hölgyei még a nyár derekán megkezdték.

A város megértő polgármestere még a nyár folyamán készséggel tett eleget a Mansz. részéről hozzájáruló dr. Förster Kálmánné és Galgó Józsefné azon előrelátó és charitatív kérelmének, hogy a szegény gyermekek télikabát szükségletét biztosítandó, — ezen célra jó időben megvásárolja a szükséges anyagokat. — A hölgyek érdeklődésére a Csepeli Pusztógyár r. t. azt a választ adta, hogy a szükséges mennyiségű szövetet a jótékony célra készséggel bocsátja előnyös ártért rendelkezésre. A csepeli gyárban személyesen eljáró Galgó Józsefnének 150 méter teli kabátzövetet rendkívül mérsékelt áron a gyár át is adott. Ez a szövet volt az, amelyet az ősz folyamán

a hölgyek kiszabtak, — helyes gazdálkodással és rendkívül mérsékelt munkadíjért felvarrattak és munkát adtak egy-szersmídk a pangó kisiparnak is.

Az elmondottak beszélnek arról az emberbaráti szeretetről, mely oly soknak szívéből hiányzik s amely az elesett és elszegényedett magyar testvéreink iránt, a város polgármesterénél, tisztikaránál s különösen a hölgyeinknél mindenkor, de főként Karácsonykor megnyilvánul.

Az emberbarátoknak ez a megér-

tése és munkakészsége volt az, ami most is oly sok könnyet és lájalmat törölt le a nyomorral küzdők arcáról.

Ezért tehát a felsegített szegények és nyomorgók nevében hálás köszö- nünket nyilváníttuk mindazon hölgyeknek, uraknak, hivataloknak, testületeknek és magánosoknak, kik buzgalmukkal és megértésükkel városunk karácsonyi nyomorenyhitő akcióját az 1931. évben is sikerre segítették.

Uj korszakjelzőhöz érkezünk.

Írta: BELL MIKLÓS.

A liberális bankokratikus aranyfe- dezetű pénz- és kartellrendszer, amely a mai rabszolgakorszakot előidézte, elér- kezett a dedukció ad abszurdumhoz, va- gylis az önmegsemmisítéshez, mert min- den erkölcsstelen rendszer saját pusztulá- sát is magában rejt.

Hogy egészen világosan lássuk a részvénytársaságok európai terjedését, szükséges a következő történelmi ténye- ket figyelembe vennünk. Amerika felfe- dezése után, amikor a hajózás már any- nyira fejlődött, hogy lehetségessé vált na- gyobb mennyiségű anyagok szállítása, egyes bankárok kiváltságokat nyertek az amerikai és afrikai természeti kincsek ki- aknázására és telepítvények létesítésére, társaságok felállítására. Így született meg Hollandiában, 1606-ban a Niederländische-Ostindische Compagnie, 6,5 millió forint alaptőkével. Itt került először napvilágra az a szó: „Aktie.” Hasonló társaságok alakultak ugyszólván minden európai ál- lamban. Ezek a társaságok azonban 1790- ben az amerikai szabadságharc után lét- jogosultságukat elvesztették, mert az ame- rikai kolóniák maguk vették kezükbe gazdasági életük, illetve kereskedelmük irányítását s ennélfogva az európai álla- mok által eddig ügött rablógarázdálkodás megszűnt.

Ez az új helyzet a bankokráciát az európai gazdasági élet részvénytársasági rendszerre való átalakítására indította. Az első kísérletek Angliában történtek, sikerre egyáltalában nem vezettek, mert a magas művészeti fokon álló évszázados céhüzemekkel szemben az akkoriban ug- nevezett laikus részvénytársaságok sem- miképen sem tudták a versenyt felvenni.

A nemzetközi bankokrácia ilyen körülmények között az európai gazdasági hatalom elérése érdekében a krízis-politika-hoz folyamodott, amit mai napig is üz. **A krízispolitika. A céhek és részvénytársaságok élet-halálharca.**

Pénzbőséggel és olcsó kamattal ked- vező konjunkturát teremtett. A ki- szemelt céhüzemeknek rendkívül ked- vező hitelt nyújtott, abban a pillanatban azonban, amikor a konjunktúra már olyan fokig emelkedett, hogy a hirtelen hitel- elvonás és magas kamattal kellő számú áldozatot eredményezett, felhasznál- tamely politikai alkalmat és pénzkrisi- seket teremtett a tőzsdén. Azért a tőzsdén, hogy senkinek se jusson eszébe a ban- kokráciát okozni, hanem mindig a kü- lönléte események legyenek a bűnbakok. Ilyen nevezetes nagy pénzkrisis volt Lon- donban 1825-ben. Ezen alkalommal tör- tént, hogy a bankokrácia a hálójába ke- rült céhüzemek közül néhányat részvénytársasági üzemmé alakított át. Ez a ra- vasz és igazságtalan eljárás tette lehetővé, hogy a részvénytársasági rendszert be- lehetett vezetni. Ilyen pénzkrisis, illetve konjunktúra jelentkezett azután Angliában 1836-ban, 1843-ban és még később több is, amikor a bankokrácia hálójába került céhüzemek nagy része mindig átalakult részvénytársasággá. Ilyenkor a régi céh- tulajdonosok, mint koldusok az utcára kerültek. A bankokrácia krízispolitikájá- nak dacára csak igen lassan tudott a részvénytársasági rendszer tért hódítani, mért az európai céhek olyan élet-halál- harcra vették a bankokráciával, amihez hasonlóra a gazdasági világtörténelemben példa nincs. Például 1840-től egészen 1855-ig alakult Angliában 4049 részvénytársaság, amelyből csak 965 maradt életben.

A liberalizmus születése.

Ebben a céhpusztítási harcban a céhek politikai jogokat követeltek, hogy

a törvényhozásba beleszólásuk legyen, mert véleményük szerint a patriciusok, főképpen pedig a főnemesség nem áll a kor magaslatán, mert különben nem lett volna lehetséges, hogy a bankokrácia a jegybankprivilegiumot élvezhesse, amivel részvénytársaságait finanszírozhasa, a tőz- sdén pénzkrisiseket idézhessen elő és kü- lönléte kartell és monopóliumokat te- remthessen a céhek elpusztítására. A fő- nemesség és patriciusok tudni sem akar- tak arról, hogy a céhek ilyen politikai jogokhoz jussanak s azért szövöttek a bankokráciával, mert érdekeik azonosak voltak.

A főnemesség a patriciusok és bankokrácia házasságából született a liberalizmus, mi- nek nyomában Saint Simon 1814-ben elplántálta a szocia- lizmus, illetve a kommuniz- mus eszméjét.

A XIX-ik század elejétől kezdve a liberalizmus ugyszólván minden egyes po- litikai táborban tért hódított. Ez a szel- lemi tábor a bankokrácia politikai hád- seregének a tisztikarát képezte, mert a tábor legértékesebb tényezői rendszerint nagy anyagi előnyökhöz jutottak a részvénytársasági igazgatóságokban. A tönk- rement céhek utódai pedig bevonultak a szociáldemokrata táborba, ami a ban- kokrácia politikai hadseregét képezte. Ilyen körülmények között vált életké- pessé az elszegényedési részvénytársasági rendszer és keletkezett a mai nyomorúság.

A gőzerő.

A mesterséges pénzkrisisek és ha- sonló gonoszságok dacára sem bírt volna a magas színvonalon álló céhekkel, mert a céhek gyökerei egytől végig mind mé- lyen lenyultak a nemzeterkölcsei talajba. De jött a gőzerő és a céhrendszer ellen- ségeinek malmára hajtotta a vizet. A szakértő céhek nem rendelkeztek azzal az összeggel, amit az új korszakalkotó tényező követelt.

Az a körülmény, hogy a bankok- rácia aranyfedezetű jegybankrendszere folytán bármilyen nagy összeg felett ren- delkezett, lehetővé tette, hogy a laikus részvénytársaságok a gőzerőt felhasznál- hatták fejlődésük javára.

Ha a magas technikai szin- vonalon álló céheknek elég forgótőkéjük lett volna, so- hasem jutottak volna a laikus részvénytársaságok a gőzerő birtokába, mert a magasabb szakértői tudás természetse- rűen győzött volna.

Angliában a részvénytársaságok fej- lődése a következő volt:

Angol részvénytársaságok száma és be- fizetett összege volt:

Év	Részvénytár- ságok száma volt:	Befizetett ösze- gek millió fontban:
1863	790	140
1870	3.877	657,2
1880	11.649	714,4
1890	13.323	775,1
1900	29.730	1.622,6
1910	51.787	2.178,6
1920	79.541	3.508—
1924	92.208	4.404,8

Ezen részvénytársaságok száma vi- lágosan mutatja Angliában a bankokra- tikus felvonulást, illetve a céhek pusztulását.

Hasonló módon emelkedett ug- yszólván minden európai államban a részvénytársaságok száma és természetse- rűen pusztultak a céhüzemek. Francia- országban volt 1907 január 1-én 72.315

részvénytársaság, összesen 30.636 frank alaptőkével.

Az egyes európai országokban a részvénytársaságok fejlődése és a mai szomorú helyzet hiteles tanuskodik arról, hogy a főnemesek és a bankok rácsa összefogása teljes mértékben győzött, a céhek elpusztultak, de a bankok rácsa a főnemeseket sem kímélte meg, ezeknek legnagyobb része is elpusztult, sőt az aranyfedezetű jegybankrendszer szintén a végóráit éli, mert az aranybányászás nem tudott lépést tartani a gazdasági és kulturális fejlődéssel. Az emberiség pedig felkapaszkodott már olyan magas értelmi színvonalra, ahonnan világosan látja azt a tényt, hogy az aranyfedezetű rendszer csak szemfényvesztés, mert teljesen mindegy, hogy a jegybankban, mint pénzfedezeti alap arany, vagy trágya fekszik, mert a papírpénz csak fiktív érték, amivel az alkotó szellem és munka olyan reális értéket teremt, amely a nemzeti vagyont szaporítja sennel fogva a papírpénznek valódi értékalapot biztosít.

Most már a bankokrácia, terve szerint, az utolsó állomáshoz jutott, vagyis a politikai világhatalom átvételéhez, azaz Páneurópa létesítéséhez. Ebből a szempontból alakult a genfi népszövetség, amely tulajdonképpen Páneurópa parlamentje.

A nemzetközi fizetések bankja pedig, amely a nemzetközi valuta bevezetést óhajtja, szintén, mint a tervezett Páneurópa jegybankja, már most felveszi működését.

Az emberiség szinte ösztönszerűleg érzi, hogy a keresztény és nemzeti kultúra, valamint annak intelligenciája rövidesen elpusztul, ha a mai rendszer tovább garázdálkodik. Ez a helyzet már sok megoldási eszmét szült, de, sajnos, ugyszólván valamennyi elméleti elgondolás.

Meddő megoldási kísérletek.

1. A nagybirtok felosztása.

Ujabb nagy propagandával — amit a bankokrácia teljes erővel támogat — jelentkezett egy olyan terv, amely szerint a kapitalista rendszer további fennmaradása mellett a nagy földbirtokok felosztását célozza. Feltéve, hogy minden nagybirtok 10—20 holdas kisbirtokra osztódnék fel, az esetben a helyzet a következőképpen alakulna:

1. a magyar mezőgazdaság évi hozama 150—200 millióval csökkenne;
2. ezen rendszer életbeléptetése esetén mezőgazdasági, ipari és gyári munkás legalább egy félmillió munkanélkül maradna;
3. mivel ez a terv az elszegényedést magában rejt, a mezőgazdaság lecsuszna a haladás útjáról;
4. hiányzik az egész elgondolás végrehajtásához a szükséges pénz;
5. ha pedig egy lépéssel tovább megyünk, azt látjuk, hogy 50 év múlva a magyar föld kis sávokra lenne felosztva, a nép pedig a mainál még nagyobb nyomorúságban sanyalódene.

2. Új pénznem ingatlanfedezettel.

A közelmúltban olyan elgondolás is került napirendre, amely szerint a Magyar Nemzeti Bank kibocsátott pénze mellett belső használatra újabb pénznemet létesítenek, melynek alapja az ingatlanok értékének 25 százaléka lenne. Ez az elgondolás a következő okoknál fogva kivihetetlen:

1. mert az új pénz az aranyfedezetű pénz értékétől függne s így ez gazdasági életünkre bizonytalanságot jelentene azért, mert az internacionális bankokráciának módjában állana aranyelvonnásokkal az új pénz értékét is tetszése szerint tönkre tenni;
 2. a pénzhatalom tovább maradna az internacionális bankokrácia kezében, pedig a XX-ik században élő ember tudja már, hogy
- a forgótőke minden nemzet közkinccse, amit egy privát részvénytársasági jegybankra nem lehet bízni, mert annak érdeke soha sem lehet azonos a nemzet egyetemes érdekével;**
3. lehetetlen volna a termelést és fogyasztást, valamint az árszabályozást tervszerűen harmóniába hozni, mert a bankokratikus pénzhatalom ezt lehetlenné tenné.

3. Kényszerkölcsön és vagyonváltság.

Olyan rendszerről is hallani, amely

szerint kényszerkölcsön és vagyonváltság által vélik a problémát megoldani. Ezzel az elgondolással szintén nem lehet célt érni.

1. azért, mert sem a kényszerkölcsön, sem a vagyonváltság nem eredményezne forgótőkét. Jelenleg a legjobb esetben 70—100 millió pengő készpénz felett rendelkeznek a magyar bankok. Ha ezt elveszik tőlük, megáll az egész jelenlegi üzlet, mert ez kezezi a bankok forgótőkéjét, a jelentkező betétek kifizetéséhez és a kölcsönzések lebonyolításához. Másfelől pedig kényszerkölcsönt várni nem lehet, mert hiszen pénze nincsen senkinek;

2. nem szabad elfelejteni, hogy a hadikölcsönöket annak idején csak úgy lehetett végrehajtani, hogy a jegybank megfelelő inflációról gondoskodott, mert csak úgy lehetett a nagyszegű hadikölcsönöket jegyezni.

Ha tehát a kényszerkölcsön gondolatát nyerne végrehajtást, ezt csak abban az esetben lehetne keresztül vinni, ha megfelelő összegű papírpénz-infláció történne. Viszont tudjuk, hogy a papírpénz-infláció arányában csökken az aranyfedezetű pénz értéke, abban az esetben, ha az aranyalap arányosan nem emelkedik. Mivel a jegybank aranyszaporodását remélni nem lehet, úgy az inflációnak sem volna értéke, mert a forgalomban levő pénz devalválódna;

3. a vagyonváltság sem hozhat eredményt, mert a nemzeti üzemek már agyon vannak terhelve, a részvénytársasági üzemek tulajdonosai pedig láthatatlanok, sőt a legtöbb részvény külföldön van s így vajmi kevés kilátás nyílik ezekről való nagyobb összeget megkapni.

A kibontakozás útja

Pénzügyi és gazdasági téren nem lehet elméleti vagy egyéni eszmékkel boldogulni, itt kizárólag azt kell csinálni, amit a természeti törvény parancsol és a helyzet követel. Meg kell tehát barátkoznunk azzal a természeti törvénnyel, hogy eső nélkül nincsen vegetáció.

Forgótőke nélkül pedig nincsen gazdasági életképesség.

A megoldás tehát világosan lebeg előttünk:

1. olyan forgótőke-rendszert kell életbeléptetni, amely kizárólag az államvezetőségnek biztosítja a pénzhatalmat és annak irányítását;
2. kell, hogy az új rendszer annyi reális kamatu forgótőkét biztosítson, amely a jelenlegi drága kölcsönök konvertálására és a nemzeti gazdaságok modern technikai vívmányok szerint való berendezéséhez elegendő;
3. a kartelleket meg kell szüntetni és gazdasági üzemünket az egész vonalon reformálni.

Az országos 33-as bizottság azon fáradozik, hogy az állami háztartásunk egyensúlyát helyreállítsa, sőt terve, hogy ezt 60—80 millióval lejjebb szállítsa, másrészt adók emelésével véli feladatát megoldani.

A magas bankkamattól és a kartellárak kitesznek évente 2200 milliót, amelyek gazdasági életünket sujtják. Gazdasági téren a számok minden előszónál hitelesebben bizonyítják a helyzetet. Ha tehát csak ezt a két számot, a 80 milliót a 2200 millió mellé állítjuk, azt hiszem minden további szó felesleges, mert a legegyszerűbb ember is egy pillanat alatt belátja, hogy mindaddig, míg a mai nemzetpusztító rendszer működik, hiába minden jóakarat, az összeomlást megakadályozni nem lehet.

Új korszak jelzőhöz érkezünk. Innen két út vezet tovább. Amennyiben a mai égbekiáltó igazságtalanságokat és olyan ideális korszak küszöbét léphetjük át, amelyben soha nem remélt általános jólét és kultúra terem. Ellenkező esetben, ha tovább ragaszkodunk a mai kizsákmányoló rendszerhez, a nemzet rövidesen olyan mártírhelyzetbe kerül, amelyben még nem volt ezeréves történelme során.

Rövid fekete körpáncélos kereszt-húros zongora eladó. Cím a kiadóban.

Jó karban lévő korékpár olcsón eladó. — Cím a kiadóban.

Marconi Vilmos szobra. A rádió közönsége előtt ez a név nem ismeretlen. Guglielmo Marconi Mussolini népének nagy fia, az olasz Edison, aki a Rádiót feltalálta. Krieger Dániel rauaknai bányatársulati tanító Bóna Kovács József starjáni szobrászművésszel elkészítette hatalmas mellszobrát. A szobrot Marconinak Londonból érkezett sajátkezűleg dedíált arcképe után alkottatta meg Krieger Dániel bányatársulati tanító. Kitűnően sikerült. Eléthü és a Rádió álványon a készülék fölött nagyszerűen fest s olvad harmóniába találmányával. Krieger Dániel bányatársulati tanító 200 P-ért bárkinek elkészítteti. 1000 P-ért pedig egy modern hálózati Rádiókészüléket, a Rádiókészülékhez stílizált virágálványos rádiót rejtő szekrénnel és a szoborral olasz és magyar növényekkel szállít bárkinek, aki óhajtja.

Meghívó. A „Salgótarjáni Acélgári Tiszti Kaszinó” 1932. évi január hó 16-án, szombaton d. u. 6 órakor tartja XLIII-ik közgyűlését, amelyen a tagoknak szíves megjelenését kéri az Igazgatóság.

Pénz nélkül vásárolhat.

Budapesti Szabó György képképzőművész Salgótarjánban.

Nemzeti szálló helyiségében.

Nyitva egész nap.

Szabad bemenet vételkényszer nélkül.

Szenzáció Salgótarjánban.

Mocsányi és Lakos a világhírű jazz humoristák s a rádió kedvenceinek egyetlen vidám estje, január 13-án, szerdán este 8 órai kezdettel az Ipartestület dísztermében. Városunk közönsége nemcsak a rádió keresztlátja hallani Mocsányi és Lakos szenzációs produkcióit, hanem személyesen is gyönyörködni fog benne szerda esti előadásuk alkalmával. Helyárak: 50 fillértől 1'80 P-ig. Jegyek elővételben kaphatók: Friedler-féle papírkereskedésben. Jegyekről ajánlatos előre gondoskodni.

A huszonötösök estélye.

Többször találkoztak már olvasóink e hasábon a 25-ös emlékműbizottság munkájával. Az emléktábla költségeinek előteremtéséhez most hatalmas lépéssel akar közeledni a bizottság, amidőn f. hó 30-án este nyolc órakor az Ipartestület összes termeiben 25-ös estélyt rendez az emléktábla alap javára. E célból a 25-ösök a frontharcos bajtársakkal fogtak össze és kedves fővárosi és helybeli szereplőket kértek és kérnek fel az esten való szereplésre. Az est művészi részéről, mely elsősorban a 25-ösök életéből lesz merítve következő számainkban nyújtunk ismertetést. Megemlítjük azonban már most, hogy az estélyt követő tánc közben sorsolás is lesz. Erre már most megkezdődött a sorsjegyek árusítása ötven fillérével. E cselekvéssel árral szemben egyszerű nyeregménytárgyak várnak a szerencsésre. Ezek élén is egy háromszáz pengő értékű Rudnyánszky kép áll. — Az estélyt íránt a volt ezredtársak és front-harcos bajtársakon kívül az egész városban és vármegyében nagy az érdeklődés.

ÉME közgyűlés. F. hó 3-án tartotta az Ébredő Magyarok Egyesülete 1931. évi közgyűlését a kath. kör kistermében. A terem kicsinynek bizonyult a megjelent nagy tömeg befogadására és bizony sokan a folyosóra szorultak a megjelent tagok közül. A közgyűlést Jankovich Miklós földbirtokos kerületi elnök nyitotta meg, aki a magyar Hízek egy elmondása után hosszabb elnöki beszédben a gazdasági helyzettel foglalkozott. Angyal Endre titkár az ÉME elmúlt évét boncolta kiemelve a tagok számának gyarapodását, ami különösen az ÉME új gazdasági programjának tudható be, amelyet oly lelkesen propagált az egyesület vezetősége. A pénztári jelentések után a régi vezetőség lemondott, miután a fölmentvényt megkapta s a jelölő bizottsága a Balhauser István főmérnök-korelnököle alatti közgyűlésnek új vezetőséget ajánlott, amit az egyhangúlag el is fogadott: A központ képviselőjében Gyallay Mihály titkár az ÉME szerepét változtatta a destrukció elleni küzdelemben. Több felszólalás után köszönetet szavazott a közgyűlés a vezetőségnek, majd elénekelt a Himnusz. Közgyűlés után közözhajra Angyal Endre titkár ismertette a Bell-féle gazdasági rendszert.

Hasznos haj

a baromfitenyésztés

„KÜHNE”

keltetőgéppel!

Kérjen díjtalan ismertetést:

„KÜHNE”

Budapest, VI.,

Vilmos császár ut 59.

Üzlethelyiségek és egy szobakonyhas lakás kiadó Tisch Gyulánénál.

Kassai-sor 11. számú ház eladó.

Tátra utca 65 sz. alatti ház eladó mely áll 1 szer 2 szoba és 1 szer 3 szoba és mellékhelyiségekből.

Elköltözés miatt egy teljes világios igen jó karban levő hálószoba sürgősen eladó. Hercz József Salgó-u. 10.

Városi közgyűlés lesz f. hó 14-én csütörtökön d. u. 3 órakor a városháza tanácstermében. A rövid tárgysorozaton a város 10 éves jubileumának előkészítése is szerepel.

Asztma és szívbetege, mell és tüdőbaj, görvély és angolkór, pajzsmirigy nagybodás és golyvaképződés eseteiben a természetes Ferenc József keserűvíz a gyomor és belek működését kitűnően szabályozza. A Ferenc József keserűvíz drogériákban, gyógyszerházakban és fűszerüzletekben kapható.

Nyílttér.

Tisztelettel közlöm, hogy Karancsalján levő fűszerüzlettel kapcsolatban esetleg felmerült követeléseket az érdekeltek 8 nap alatt velem közöljék.

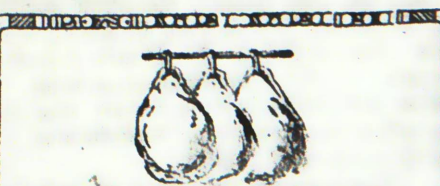
Egyben kijelentem, hogy férjem Pintér Ferenc által teljesített vásárlásokért semminemű felelősséget nem vállalok.

Salgótarján, 1932. január 8-án

Pintér Ferencné

Salgótarján, Tátra-u. 17.

*E rovat alatt közöltékért felelősséget nem vállal a Szerk.

Disznóöléshez

vegyen okvetlen egy adag 3 Sonka védjegy Magyar Sonkapácot, mely a sonkáknak husneműeknek prágai sonka izt és zamatot kölcsönöz. Egy adag 10—15 kg. sonkához vagy hushoz 70 fill. Egy nagy adag 40—50 kg. hushoz 2 pengő.

Salgótarjánban a következő helyeken szerezhető be.

Keresztény Ip. Fogy. Szöv. Szabó István Mayer Vilmos

László Illatszert. László György Illatszertár Révay Sándor

Továbbá minden gyógyszerháza, drogériába és fűszerkereskedésbe.

Ha valahol nem kapná, úgy rendelje meg a pénz előzetes beküldése mellett a fűszertárból „Baross-Illatszertár” Győr Baross-ut 7. az. Telefon 867.

Néhány tiszta könny.

Dr. Visnovszky Rezső kir. tanfelügyelő verseskönyve.

Magyar adventben élünk. Bus magyar sejtések, elhervadt, szirmatörött magyar remények időszakát robotoljuk, amelyben a sirva vergődő magyar lélek jajsikoly hallik. Zug, forr a magyar idők méhe; terhes a szétszagott nemzet ezer sebétől s kinlódó vájúdással tekint a magyar anyaföld a titkokat rejtő jövőbe. S a minden idők Jánus istene kifürkészhetetlenül néz az elkövetkezendő idők elé; merev arca köbe fagyva kutatja a sötét magyar ég titkait. S úgy látjuk, hogy magyar reményeink horizontját sötét fellegek borítják, amelyeken keresztül csak itt-ott tör át egy-egy fénysugár: a magyar jobb jövőbe velett reménysugárnak erőltlen gyenge világossága.

S e nehéz idők bus, komor reménytelensége szinte vigasztalan érzéseket vált ki az emberi szivekből is. Elíá-sult lélekkel nézzük az idő rohanó futását s keserű érzésekkel, lemondó magyar fájdalommal látjuk, hogy a világháború ránk szabta bilincsek annyi tövises év után mintha súlyosabbak lennének. A magyar fajiság bizodalma is mintha már el-elhagyná reményvesztett sziveinket, hogy helyébe a csüggedt lemondásnak és elfásultságnak mindent eltemető sötét fátyola borítson be. Mi szürke köznapi emberek, akik az élet szépségeiből csak a robotos hétköznapiakat látjuk, vérző szívvel vergődünk a reménytelenségek magyar éjszakájában, de azok, akikben az isteni szikra poéta lélekkel tör fel a magamba, fájó sikoltással, tövises lélekkel jajdulnak bus magyar énekre, hogy felrázzák — ha még lehet — a dermedő magyar közönyösséget, az ezer éves turáni átkot, hogy a felszagott magyar sebek égető, sajgó kintja hozzon reménysugarat a „ma” dermedt éjszakájába.

Ennek a fájó magyar léleknek könyve Dr. Visnovszky Rezső kir. tanfelügyelő most megjelent verses könyve: „Néhány tiszta könny”. A magyar keserűségek, a lázadó magyar tehetetlenségek poézis énekei. Az a könyv, amelyre méltán mondhatjuk el Ady zokogó sóhaját:

„Vagy új értelmük lesz a magyar
[igéknek;
Vagy, marad minden a bus magyar
[ének.”

Mint vérbeli pedagógus első költeményét: „En azt akartam tanítani” a vigasztalan magyar jelen, jövőbeli biztató reménysegeinek a magyar gyermekeknek ajánlja. S a szent, a tiszta érzések költője megrázó érzéssel kiált fel, hogy görög, latin s magyar klasszikusokat akart tanítani, s ma... s ma... a rongyos, a fázó, a didergő magyar gyermekek sápadt arcocskája, hulló könnyei jelennek meg előtte, amidőn felzokogja:

„Vámpir-Krózusok asztaláról
Dobnak-e felétek kenyeret,
Szegény, drága magyar gyermekek!”

Madáchi hangulatu „Az élet” című verse, amelyben az ember tragédiájának egyik fenséges jelenete elevenedik meg előttünk e sorokban:

„Fülsiketítő vásár-komédia,
Cirkusznak is ó hitvány nagyon,
Aki merészet akar, az elpusztul,
A bohócot nem ütik agyon.

Világvásárl Tessék eladni, venni,
Kapható minden: szív, lélek, agy,...

A testvértelen élet országutját
Vért hullató emberek róják,
S e cirkusz-karaván rend a szekerét
Könnyedén az ördögök tolják.”

Egyik legszebb költeménye a „Majd életem alkonyán” c. verse, amely valóságos hitvallása annak a tenses érzésnek, amely a költő nemes lelkének békéjét és szeretetét „szórja” az anyagi életgondolkodásba:

„Építsek fehér márványból templomot,
Melyen kázmás barátok miséznek majd?
Aranyhalmok nyomán jön a vörös Bün
És templomodnak helyén a gaz kihajtl

Nem ültetek és nem építetek Uram,
Majd éltem alkonyán az utcát járva
Boldogan szórom a szent béke szavát
S megcsókolok mindenkit, aki: árval”

A szelíd ártatlan örömeim himnusz a „Mi az öröm?” vers, a tiszta, üde érzésektől telt lélek és szív fohászokodó megnyilvánulása:

„Ma bimbót nézni, holnap rózsát látni,
Néhány mutárványt tárcarovatonban hozunk.

Napba nem nézni mégis fényt találni.
Apró kis gyermek ártatlan szemében
Rég elmult életünket megcsodálni.
Templomba menni és ott térdre rogni,
Tiszta szívvel kijönni és újra élni,
Levélhulláskor nyarat nem siratni,
Bokrokat fosztó őszben is remélni,
A boldogságban egy-egy könnyet ejteni
De a könny ragyogjon virág kelyhében
És örök halát adni, hogy élhetünk
Az öröktökélyű Isten kedvében.

„Egy perc” című verse az örök szeretet csodásan szép jellemzése

Ez a perc öreg, vén idők
Kicsiny unokája;
Mire elmondom e verset
Eltűnik örökre
És vissza senki sem várja.

E perc a végtelenbe tér,
A Nirvánába hull;
E percben is szeresetek,
Mert elszáll s fájni fog,
Fájni kimondhatatlanul.

Az elmúlásban való komor gondolatok és az ősi magyar öldhöz való végtelen ragaszkodás csendül fel e sorokban:

Emberékl Nézzetek le gyakran,
Melyből lettetek, a földre,
A hat deszka-szára dübörgő
Örök magyar rögre.

A Vagyakozó órában a tiszta családi élet oltárán lobogó meleg szeretet tüze lángol fel, a hitvesi hűség soha el nem hervadó, csodásan szép, fennkölt nemes szeretete:

Még meleg a szívem és tud szeretni.
A dalt még könnyedén irom Neked
S szememből boldogan reád vetítem
A napsugarat, mely oda tévedt.
Még nem lett urrá szívemben a csend.
És az a néhány őszhaj a fejemen
Talán még semmit, semmit sem jelent.

Igaz nem járok rejtett kincsek után,
Köntösöd szegélye drágább nekem,
Mint fogyó hold fényénél, titkok
[melyén,

Vérpiros ajkon talált szerelem.
Körülötted az én mély gráciám leng
És miként édes-fiam is írja,
Az a pár őszhaj, semmit sem jelent.

Költészetének gyöngyei az irredenta versek. Szívbe markoló keserűséggel, de magyar daccal, meg nem alkuvó turáni lélekket irt sorok, amelyek a szégyen pirját kergetik arcunkba, hogy rabmagyar testvéreink még mindig a trianoni béke járma alatt járnak a szenvedések Golgotáját. Az „Ipolymenti halász éneke” című verse az elszakított Felvidék vágakozó reménysége, hogy mikor hullanak végre már le a reá rakott rabláncok bilincsei:

„szembe velem gulya kolompia csenget.
De a gulya nem magyar réten legel...
Szemb velem bamba katona jár...
Most jön s a viznél megáll.

Adj Isten, van-e valami testvér?

És e pár szóra igazodik nyelvem:
Hová való vagy?...

Hol méla esti csendben uszik a komp,
Hova benneteket régi vágy hív,
S ahol átokkal harcol a magyar szív,
Ott van a hazám.

Égig erő nyárfák virágzó hegyén
Most ünnepi dalt zokog a madár,
Csak itt van csend, itt nem zokog a [határ.

Mikor jöttök már?!

„Vág” című verse az elvesztett szülőföld és a magyar tehetetlenség és közönyösség jajsza:

„Ó Vág, halak ringó bölcsője,
Partodhoz újra mikor érek?

Innen gyászdobokot hiába
Ó hiába dobokot feléd,
A szégyen megöli hangomat...

Mert csak dobolunk és szavalunk,
Fogadkozunk uton utfélen,
De robajjal nagyot nem lépünk...

Ó Vág gyermekkori jegyesem!
Fusson felénk vérhabod árja,
S hogy meginduljon a magyar kard,
Zokogva zugj a vén Dunában!

„Cipruslomb” a fiú szeretet panasza siráma, hogy a drága szülői szív porait nem magyar rög takarja:

„Enyém ma is sirokok zöldje...
Bár csak hatyuk fogatán érek oda”...

De a bizakodó reménységnek, hogy újra a drága magyar földben fogunk pihenni, e sorokban ad lelkesítő kifejezést:

„Hamajdegyszer lábaink marsot rengnek
S a szél régi vén zászlók selymébe kap.
Megindul Kárpátok felé a had!...
Szívem boldogan a szivelekhez ér,
S a siron szendergő örökzöld mohán,
Mely a tettek volt. csak csorogjon a vér.
Véreteket így adom vissza én,
Hogy új virág fogadjon a hanton.
Megnyitom a harag ezer zsílipét,
S míg sirokokon dalt verek a lanton,...
Tombol az új magyar kikelet
És gyászfüst száll feléd, te drága,
Kincsés Kárpátok alján sirtfosztó,
Reszkető, bünös arany Prágát!...”

Az „Uj turáni ének” az irredenta mozgalom és érzés aranyba vert költészete:

Mi ónsulyu köntösben járunk árván
És szerénységben jobb időkre várván,
Fenjük a kaszát Északnak, Keletnek,
[Délnek.

Gyülekezéskor majd a rejtett erők,
A hét ősi szent törzsből lett vakmerők
Villogó bárdal utat törni mennek.
S nem lesz megállása a regimentnek.

Borzasztó lesz az új turáni énekl
Holló varju a dögért halát károg,
Ehetnek, Kárpátokban sok az árokl

Hét törzs népe törvényt ül majd,
Mindenegyes határkőnél,
S új bort iszik lakupából
Vagy a csiki köurnából...
Száll a magyar zengő nótá,
Mely néma volt, mely halott volt:
Ezerkilencszázhusz óta.

„Madách születése napján” a magyar feltámadás egeket ostromló fohásza s a magyar nemzet könyörgése egy jobb kor után, amidőn buzgó imádság eped százazrek ajakán.

Nagy magyar sorstragédia zokog
S pár lábnyi területen sirva
Szentseges szellemedtől kérde:
Ez ez volt számunkra megírva?

És az Ur szava lehangzik:
Ez,... mert tagadás szelleme lettél,
Nagy Árpád szent utját el nem zártad,
A szoroson át a Bün lepett el,
S az ismert büntől jövődet vártad.
S. Grand Trianon hozta a szenvedést!
A párisi kutak szennyvizébe
Legjobbajdnak könnyei hulltak.

De ne mondj bucsut a dicső Multnak.
Bomlott agyak hiába téptek szét,
Országom szent Kliója újra ir,
És Madách lelke örvendő sirja:
István koronáján meg fog jelenni a pir.

Öntudatra ébredt magyar Nemzet!
Leveszem rólad a szörnyű jármot!
Folyóid újra mind összefutnak
S visszaadom a Bánság kenyerét.
Dél csillaga tengeredbe hull le,
Ujra látni fogod a fehér sirályt,
Ezer év minden szépsége övez majd.”

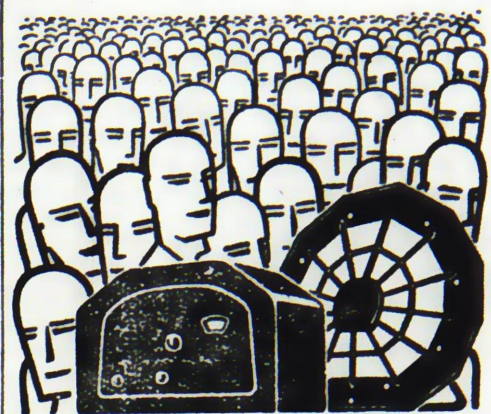
De ki tudná a sok rejtett szépséget Dr. Visnovszky Rezső költészetének mélységeiből felhozni? A mai sivar, vigasztalan érában, amikor keserűséggel teljes életünk a szenvedések göröngyös országutja; amidőn szinte valóra válnak Tompa e jóslatszerű szavai: „Mint oldott kéve széthull nemzetünk.” Dr. Visnovszky költészete a magyar irredentizmus és egy szebb és boldogabb magyar jövőbe vetett reménység költészete s a magyar élniakarás és meg nem alkuvás zsolozsmás könyve.

És akikben még él az a biztató reménység, hogy „Lesz még magyar ünnep a világon” s akiket még nem fogott el a magyar csüggedés és elfásultság sorvasztó és nemzetszűrlő átka; örömmel fogja olvasni egy szívben, lélekben és faji érzésben színmagyar léleknek hazafias érzéstől és reménységtől izzó és biztató sorait.

Az izléses és szépen kiállított könyv Grünberger Adolf balassagyarmati nyomdász munkáját dicséri. Kuster Lajos.

Bucszatás. Vizkereszt napján este a Róm. Kath. Olvasókörben szerény vacsora keretében bucuszatták Márkus Lajos hitlan barátai és tisztelői nevében. Horváth László tanácsnok, h. polgármester a papt hivatásról, a lélekmentés felelősségteljes munkájáról beszélt. Az eltávozó két esztendei itt tartózkodása alatt minden tekintetben megfelelt annak a nemes missiónak, melyre Őt az isteni gondviselés kijelölte. Szerető szavakkal bucuzott és egyben szeretettel

10.000-EK
HALLGATJÁK
10.000-EK
HIRDETİK

Standard 3-al-et
CSEREAKCIÓI

üdvözölte Szerémy Gyula volt kazári plébánost, aki néhány hónapra közénk jött. — Majd Szabó Lajos gimn. igazgató bucuzott Márkus Lajostól, mint a tanárikar értékes, kedvelt tagjától. Pedagógiai szemüvegen nézve és méltatva hitlanári és papi működését, nagy elismeréssel méltatta azt. Resignált érzéssel bucuzott a tanári kar nevében s egyben ő is meleg szavakkal köszöntötte Szerémy Gyula plébánost, aki a gimnáziumban a hitoktatást fogja egyedre ellátni. — Tamás József a ker. szoc. szakszervezet elnöke a munkástársainak tiszteletét és szeretetét tolmácsolta, kérve, hogy a munkásságot továbbra is támogassa szeretettel, mert a súlyos gazdasági viszonyok miatt nagy elnyomottságban van. — Márkus Lajos szerető szavakkal mondott köszönetet a felszólalóknak és a megjelenteknek, általuk pedig a katolikus híveknek és az egész város társadalmának. Az isteni gondviselés szerint gyarló emberi erővel továbbra is hűséges szolgálja lesz Hazájának, Egyházának, embertársainak. Kérte, hogy tartsák meg emlékkükben őt, mert ő mindig szeretettel fog visszagondolni e városra Szerémy Gy. kedves szavakkal köszönte meg az üdvözlést, kérve, hogy fogadják szeretetükbe, mert bár testben megtörtén, de izzó lélekkel végzi el a munkát, amit az isteni gondviselés rábizott.

Mussolini. Április havában ünnepli Olaszország Benito Mussolini kormányrajutásának tizedik évfordulóját. Az ünnepség szakadatlan láncolata méltó lesz egy nagy nemzet szeretetének lázas, szinte robbanásszerű kifejezéséhez, méltó lesz az egységes Olaszország legkiválóbb fiához, az olasz nemzet körülrajongott vezéréhez. Kétségen felül, a Duce ma a világ egyik leghatalmasabb, tiszteletet és tekintélyt parancsoló egyénisége, hazája egén pedig oly izzó fókus, melynek tüzelángja élteti és energiával táplálja ennek a negyven milliós nemzetnek minden igaz fiát. Az olasz miniszterelnök kormányrajutásának ezen decenniuma — tekintettel tüneményes egyéniségére és az általa elért hatalmas sikerekre — oly esemény lesz, melyről majd annak idején az egész világ méltóképpen fog megemlékezni, a magyar nemzet azonban ez alkalommal ünnepelni fog magyar szívvel, magyar hűséggel, igaz magyar hálával és szeretettel! A magyar nemzet ünnepelni fogja Olaszország miniszterelnökében azt a férfit, aki dörgedelmes szavával elsőnek harsant bele a magyar éjszakába és mint egy nagy nemzet felelős állásban lévő vezére — mintegy a hitelesség bélyegével látta el nagy angol barátunk márványba vésett örökké felejthetetlen azon kijelentését, hogy Magyarországnak is helye van a nap alatt! A Társadalmi Egyesületek Szövetsége vetette fel elsőnek azt az eszmét, hogy a nemzet szépsége spontán kifejezést adjon szeretetének az olasz testvérm nemzet vezérével szemben oly módon, hogy sok millió magyar aláírását összegyűjtve, a jubileum napján kötelekre menő könyvtár képében nyújtsa át az olasz miniszterelnöknek, mint a hálás magyar nemzet szeretetének kifejezését.

Salgótarjáni Vivóegyesület
1932. január 9-én 20 órai kezdettel az iparoskör összes helyiségében

Hangversenyt

rendez.

Mint már jelentettük, a Vivóegyesület jan. 9-iki koncertjére nagyban folynak az előkészületek. A bányazenekar ezúttal nemcsak keretet ad, hanem nagyszerű számaival tengelye lesz a hatalmas méretű kulturesznek. A magánszerelő fővárosi művészek mind országos nevűek, sőt nem egy közülük a külföldön is szerzett dicsőséget a magyar génusznak. Dr. Eyssen Tiborné koncertének is az ifjabb gárda egyik legígéretesebb kiválósága. Kellemes, üde szopránja a Zeneakadémia és Vigadó pódiumán sok sikert ért el, legutóbb a rádióban is pompásan szerepelt. Felvinci Takács Alice hegedűművész Hubay mesteriskolájának kitünősége. Hegedűjének meleg, élő tónusát művészi körüljárás közelmúltban egész Észak-Európa csodálta. Dr. Székelyhidy Ferenc, operánk büszkesége, a világhírű oratórium-énekes, a Corvin-koszos magyar Caruso az egész Kontinensen magával ragadta hallgatóit. Hodula István, Dohnányi tanítványa, a Nemzeti Zenede tanára, mélylelkű, kongeniális kísérő. Szerepel a Zeneművészeti Főiskola két tanára is: Zsámboky Miklós gordonkaművész, néhai Popper mester tanítványa s ma utódja, akinek hangszereiből az emberi lélek szenvedélyei zengenek és dr. Koudela Géza egyetemi egyházzenei igazgató, aki nemcsak a zenekart vezeti számról-száma beszédes, éltető lendülettel, de a magyar muzsikáról is fog. rövid konferenciát mondani. Érthető, hogy városszerte nagy az érdeklődés a jan. 9-iki zeneest iránt s mi már előre gratulálunk a Vivóegyesületnek, hogy ily előkelő művészi gárdával nyitja meg a város jövő évi kultúrelvét.

Lapzártakor jelentik: A Vivó Egyesület jan. 9-iki zeneestjére meghívta dr. Karaffiáth Jenő kultuszminisztert, a nagy sportbarátot. A miniszter, ha országos gondjai gátolnák képviseltetni fogja magát a Vivó Egyesület ünnepségén.

Mindkét estélyre jegyek előjegyeztethetők Duda cukrászdában, Friedler papírkereskedésben, „A Munka” nyomdában.

RENDEZŐSÉG.

Követendő példa. Igen szép példáját szolgáltatva az emberbaráti szeretetnek Bodó Lajos palackgyári kantinos, amidőn f. hó 6-án vízkeresztnapján száz szegény gyermeket vendéglét meg ingyen. Szép és nemes cselekedet e nehéz és önző időkben.

SPORT.

A ping-pong világbajnoka városunkban.

A SSE ping-pong versenye.

Múlt hó 26-án volt a vendége az MTK négyesbajnok csapata, élükön Barna Viktor világbajnokkal, a SSE-nek. A nagy érdeklődéssel várt küzdelem minden számát a vendégek nyerték, ami egy kicsit sem meglepő, hiszen az országos bajnokcsapattal álltunk szemben. S hogy ilyen, számszerűleg eléggé kedvező eredményt értek el versenyzőink, az csak az ő tudásukat és szorgalmukat dicséri. A verseny részletes eredménye a következő:

Barna II. MTK—Papp SSE 21:7, 21:15. A verseny máris meglepetéssel kezdődött. Nem Papp veresége szolgáltatta ezt, hanem az ifjabb Barna halkezes játéka, amely annyira meglepte ellenfelét, hogy néhány pillanat alatt 9:0-ás vezetésre tett szert. A továbbiakban dicséretes az, hogy Papp ennyire fel tudott zárkózni.

Házy MTK—Madarasi-Mravetz SSE 21:17, 21:16. Hogy a SSE versenyzők közül Madarasi érte el számszerűleg a legsikeresebb eredményt, sokan gyengébb ellenfele rovására írják ezt. A felfogás téves, mert Házy jobb játékos, mint Barna II s az eredmény is onnan származik, hogy Madarasi ez alkalommal minden lánpaláz nélkül játszotta ki formáját. A verseny legszebb leütését nem a világbajnoktól, de tőle láttuk.

Borgida MTK—Kabos-Kanyó SSE 21:10, 21:8. Kabos aránylag gyengébb szereplése három ténnyel magyarázható: Borgida az MTK-nak Szabados és Barna után legjobb játékosa, e versenyen Kabos minden leütését fogta és végül Kabos kissé humorosan vette a versenyt. (Igaz, hogy sok derült pillanatot is szerzett.)

Barna I. MTK—Lombos-Longauer SSE 21:17, 21:9. Láttuk a világbajnokot, amint hátrattett kézzel ütötte vissza a labdát, láttuk, amint a leghetlenebb leütéseket fogta könnyen, amint gyilkos tempóban támadott, de láttuk azt is, amikor a világbajnok ideges volt, mert Lombos 8:3-ra vezetett. Rövidén e meccsről azt mondhatjuk, hogy legszebb és legiz-

galmasabb volt, amely városunkban folyott. Nemcsak a világbajnok, de a mi bajnokunk is kitélt magáért.

Barna I. és Barna II. MTK—Lombos és Kabos SSE 21:13, 21:17. A Barna testvérek nem könnyen, de szépen nyertek. Házy és Borgida MTK—Papp és Hollós SSE 21:15, 21:13. Szép és érdekes meccs volt, Borgida remekelt. Az MTK tagjai ezután egymás között bemutatkozó mérkőzéseket játszottak, ahol a Barna I.—Borgida (21:14, 21:16) küzdelem a ping-pong minden szépségét, érdekességét és nehézségét felszínre hozta. Meglepetést keltett a Barna testvérek veresége a Borgida-Házy pártól, de minden tekintetben reális volt.

A verseny sikerét két dolog magyarázza. Az egyik a közönség nagy száma (180 néző), a másik pedig a világbajnok nyilatkozata, amelyet itt adunk.

(Mit szól a versenyhez?) A vendéglátás, a rendezés egyezmény minden, ami a versennyel összefüggésben van a legkitünőbb volt. Csak örülni tudunk, hogy Salgótarjánba ellátogathattunk.

(Mi a véleménye a SSE tagjairól?) Elsősorban az én ellenfeleimet, Lombost tartom igazán tehetséges és ügyes játékosnak. Ha többet fog mozogni, kevésbé fog az asztalhoz szorulni, komoly sikerei lesznek. Madarasi is tehetséges, bár nála is szükséges a gyorsabb és több mozgás. Kabos és Papp kissé puhák, de ez az, ami a legkönnyebben kiküszöbölhető hiba. Ez az összeállítású csapatuk a vidéki kupa küzdelmeiben máris számottevő együttes, amely szerény véleményem szerint, ha csak egy keveset is csiszolódik komoly eredmények elérésére hivatott.

A verseny végeztével Líznyánszky Antal, a SSE ping-pong szakosztályának elnöke keresetlen szavakkal egy szép emléktárgyat nyújtott át a világbajnoknak, mire az MTK csatakiállításával üdvözölte a közönséget és a SSE-t.

2/1931. Res.

Hirdetmény.

A magyar állampolgárok közül mindazok, akik 1932 évben 18-adik életévüket betöltik, kötelesek magukat 1932 év január hó 31-ig a helybeli m. kir. rendőrkapitányságon a bejelentő hivatalban külön bejelentő lapon bejelenteni.

Akik ezt elmulasztják meglesznek büntetve.

Salgótarján, 1932. I. 2.

Dr. Jánosy
a salgótarjáni m. kir.
rendőrkapitányság
vezetője.

Kitüntetett tanítók. Csongrádról kaptuk az alábbi hírt: A Magyar Gyorsírók Egyesülete dec. 2-án tartott 54. évi közgyűlése Deák Tamás volt felsőkereskedelmi iskolai tanár, majd v. Karahomok-pusztai, az 1927—29. tanévben pedig v. salgótarjáni III. ker. áll. el. népiskolai, jelenleg Tömörkény, Felvég-pusztai és Fái József Csondrád, Szőlősköztől iskolai állami tanítókat, — mindketten okleveles irástanárok — ismét választmányi tagjává választotta és pedig: Fái Józsefet hatodik, míg Deák Tamást nyolcadik izben. Deák Tamást az Egyesület először még akkor választotta választmányi tagjává, miután az egy éves női keresk. és irodai szaktanfolyamista tanítványai (L. „Az Irás” és „Népszerű Gyorsíró” 1922—23. évi versenyeredményeket közlő statisztikai kimutatásait és a Nyiregyházi Városi Felő-Kereskedelmi Iskola Értesítőjét) a miskolci ker. és a budapesti országos gyorsíró versenyeken részt vettek és a 100-as fokon 2 első, 1 második díjra, 4 dicséretre, a 120-as fokon 1 első, 1 második, 1 harmadik díjra, a 150-es fokon 1 első díjra s a 150-es fokon győzelmet aratott négy versenyző között és a legeslegebb díjra, 3 dicséretre, a 180-as fokon 1 dicséretre, a Nagy Sándor rendszerű szabatos gyorsírási versenypályázaton pedig (mivel az I díjat egy már kész tanár ember nyerte, ezért) a diák versenyzők között 1 első díjnak számító második díjra dolgoztak, (díjazva természetesen a legjobb, legnagyobb fokon lettek) miáltal a legszebb és legtöbb díjat az évben Magyarorszá-

gon a Deák Tamás tanár tanítványai nyerték össze, míg a rekord verseny vizsgán kapolnai „ragyogó” Ragyóczy Jolán 14 éves tanítványa, a hétszeres győző a 200 szótagos versenyen nyert I díjat, szintén hibátlan dolgozatával s végül Naményi Gyula tanítványát, a gyorsírástanári vizsgára 5 hónap alatt készítette elő. Az Egyesület ezen máig is páratlanul álló kiváló tanítási eredmények elismerése jeléül Deák Tamást az időben külön tanári oklevéllel is kitüntette, míg Margóczy Emil igazgató az Értesítőben Deák Tamásról, mint „a magyar nemzeti rendszerű gyorsírási buzgó apostoláról emlékezett meg. Az elemi népiskolai gyorsírásoktatás megteremtéséért pedig — Kiskundorozsma-Karahomok 1925-26 Kiskundorozsma község előjárósága Deák Tamása részére 13084—A—1929. szám alatt kiadott kivatalos „Községi bizonyítvány”-ban, mint uttörőt ismerte el és tüntette ki, míg követője, Fái Józsefet a 13084—B—1929. szám alatt az ülési elemi népiskolai gyorsírásoktatás megteremtéséért tüntette ki, mint uttörőt. Így a gyorsírási gyakorlati népszerűtése és terjesztése terén elért eredményeiért dr. Fürster Kálmán, Salgótarján polgármestere is elismerését fejezte ki Deák Tamásnak s őt a további buzdításra serkentve, a legszebb sikereket kívánta neki az időben, amikor a gyorsírási tanítást a III. ker. állami elemi népiskolába is bevezette s ott tanítványai oly szép sikereket értek el, hogy az országos szabatos gyorsírási versenypályázatokon — 1927/29 — számosan kitüntető oklevelet is nyertek.

Leltári olcsó vásár!

200 drb. tiszta gyapjú férfi Kangárn szövet maradékok 28 P helyett 10 P méterje. Tyeed női szövet szép mintákban 160 P méterje. Crepe de Chine legfinomabb már 450-től tiszta selyem georgette, magyar georgette 450-től legfinomabb mosó bársony 3 P méterje. Legfinomabb mosó selyem 180 helyett 110 méterje. Silk fehérnemű selyem 250 helyett 2 P. Kelengye vászon — legfinomabb 170 helyett 110 P. Lepedő vászon 150 P-től. Plüss szalon takaró 55 P. Plüss ággyarnitúra 100 P. Szalon takaró 24 P. Férfi ing oxfordból 490 P. Silk selyemből női háló ing 980 P helyett 7 P. Női és férfi cipő finom kivitel 9 P-től.

Szőnyegek leltári árban!

A még fel nem sorolt cikkek, mind mélyen leszállított leltári árban.

Tisztelettel; **SPIELBERGER JÓZSEF és FIA**
uri időjvat és cipőárúház
— Salgótarján, Fő-utca 39. —

Sí-cipők!

Gyöngyössy Dezső

cipőüzem

Salgótarján (Telefon 47.) Pécskő-utca 2. (Kainer-ház.)

Készít rendelésre a legolcsóbban felelősség mellett:

- I. osztályu orthopéd cipőt,
- I. osztályu férfi-, női-, gyermek varrott és szeges cipőt.
- I. osztályu tiszti és egyéb csizmát valamint téli (halina) csizmát!
- Sport cipőt!

APOLLO MOZGÓ HETI MŰSORA:

2. Sz 3 V.

6 Sz. 7 Cs.

Feleségem

„babája”
Vigiáték
Titokzatos hölgy
Kémdráma 7 felv.-ban

Az embervadász.
Hangos kalandorfilm.

Kezdet: szerdán csütörtökön és

szombaton este 8 vásár- és ünnepnap d. u. 5, 7 és 9 órakor.